

http://www.novamaturita.cz/index.php?id_document=1404037101

<http://www.novamaturita.cz/maturita-bez-handicapu-1404033473.html>

Právo na uzpůsobení podmínek vzdělávání a ukončování vzdělávání je žákům se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním zaručeno zákonem.¹

Smyslem a hlavním cílem koncepce konání společné části maturitní zkoušky (MZ) žáky se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním je umožnit těmto žákům konat MZ takovým způsobem, aby byl minimalizován vliv jejich handicapu na výsledky zkoušky a zároveň byla v nejvyšší možné míře zachována objektivita a srovnatelnost výsledků zkoušky s výsledky nepostižené (intaktní) žákovské populace.

Podoba MZ pro žáky se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním je přímo odvozena od MZ pro intaktní populaci. Podstatu změn tvoří uzpůsobování podmínek pro konání MZ, které si kladou za cíl vytvářet rovné podmínky při ukončování vzdělávání a následném společenském uplatnění osob se zdravotním postižením či zdravotním znevýhodněním ve většinové společnosti. K dosažení výše zmíněných cílů bylo nutné implikovat do systému ukončování vzdělávání žáků intaktní populace soubor opatření, která napomáhají žákům se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním při konání MZ zmírnit či zcela eliminovat jejich handicap.

Kdo je žák se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP); žák s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky (PUP MZ)

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami (žák se SVP)

Školský zákon definuje žáka se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním jako žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.¹

Školský zákon dále stanovuje, že podmínky konání MZ budou upraveny výhradně žákům se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním.²

V kontextu maturitní zkoušky jsou za žáky se SVP považováni žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, žáci se specifickými poruchami učení, poruchami autistického spektra, vadami řeči, se souběžným postižením více vadami) nebo s přiznaným zdravotním znevýhodněním (žáci dlouhodobě nemocní, žáci s lehčími zdravotními poruchami), jejichž rozumové schopnosti dávají předpoklad osvojení učiva střední školy ukončované MZ v požadovaném rozsahu. Tito žáci mohou MZ konat za uzpůsobených podmínek, které zohledňují jejich vzdělávací potřeby.

Žák s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání MZ (žák s PUP MZ)

Vyhláška o maturitní zkoušce v platném znění (ke stažení [zde](#)) zavádí v souvislosti s MZ žáků se SVP termín „**žák s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání MZ**“.

Žák s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky je žák se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním, kterému je na základě jeho žádosti umožněno konat maturitní zkoušku za podmínek odpovídajících jeho (vzdělávacím) potřebám.

Jedná se jak o žáky vzdělávané ve středních školách samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením (**speciálních středních školách**), tak o žáky se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním vzdělávané ve **středních školách běžného typu**.

K přiznání uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky (a tím de facto **k zařazení mezi žáky s PUP MZ**) je třeba předložit doporučení školského poradenského zařízení, které vypracuje vyškolený pracovník příslušného školského poradenského zařízení (speciálně pedagogické centrum nebo pedagogicko-psychologická poradna).

Doporučení školského poradenského zařízení odevzdá žák řediteli školy spolu s přihláškou k MZ. Doporučení obsahuje údaje o zařazení žáka do příslušné kategorie a skupiny podle typu vzdělávacích potřeb a míry požadovaných uzpůsobení, konkrétní popis uzpůsobení podmínek pro konání MZ, dále výčet kompenzačních pomůcek a specifikaci případné asistence, tlumočnických služeb a popis úprav hodnocení písemného nebo ústního projevu žáka. Doporučení by mělo vznikat ve spolupráci mezi školským poradenským zařízením, žákem samotným, resp. jeho zákonnými zástupci a školou žáka. Díky této spolupráci by mělo být zajištěno, aby žákovo uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky bylo v souladu se způsobem, jakým byl do té doby vzděláván na střední škole.

Kategorizace žáků S PUP MZ

Žák s PUP MZ je zařazen **do jedné ze čtyř kategorií podle typu speciálních vzdělávacích potřeb a do jedné ze skupin 1 – 3 podle míry požadovaných uzpůsobení**. Hlavním kritériem pro zařazení do jedné z kategorií jsou funkční důsledky (tj. konkrétní dopady určité vady, poruchy, onemocnění nebo postižení na činnost žáka) a z nich vyplývající vzdělávací potřeby.

Kategorizace podle typu speciálních vzdělávacích potřeb:

- tělesné postižení (TP);
- zrakové postižení (ZP);
- sluchové postižení (SP);
- specifické poruchy učení a ostatní (SPUO).¹

Označení kategorií podle druhu postižení (TP, ZP, SP, SPUO) je zde nutno chápat jako orientační, neboť rozhodujícím kritériem pro zařazení žáka do jedné z kategorií není jeho diagnóza, ale především funkční důsledek jeho zdravotního postižení nebo zdravotního znevýhodnění ve vztahu ke konání MZ.

Kategorizace podle míry požadovaných uzpůsobení:

- skupina 1;
- skupina 2;
- skupina 3.

Konkrétní vymezení jednotlivých skupin je součástí přílohy č. 2 [vyhlášky](#) o ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou.

Tabulka podávající přehled kategorií a skupin ve vztahu k uzpůsobeným podmínkám konání společné části MZ je k dispozici ke stažení [zde](#).

Žáci se souběžným postižením více vadami jsou zařazováni do kategorií a skupin podle toho druhu postižení, které ve větším rozsahu ovlivňuje práci s textem (např. žák se souběžným těžkým zrakovým a tělesným postižením bude zařazen do kategorie ZP především z důvodu nutnosti rozsáhlejších úprav zkušební dokumentace určené žákům se zrakovým postižením). U komplikovaných případů žáků se souběžným postižením více vadami je pro správné zařazení nutná konzultace s Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání.

K **zařazení žáků** do kategorií a skupin je potřeba přistupovat **přísně individuálně**, neboť ani u žáků se stejnou diagnózou nemůžeme předpokládat, že funkční důsledky zdravotního postižení nebo zdravotního znevýhodnění budou stejného rozsahu a stejné závažnosti.

Spojením kategorie a skupiny vzniká kód, kterým jsou blíže specifikovány speciální vzdělávací potřeby žáka. Celý číselník tvořený kódy je dostupný [zde](#).